

Det ekonomiska läget i Sverige och omvärlden

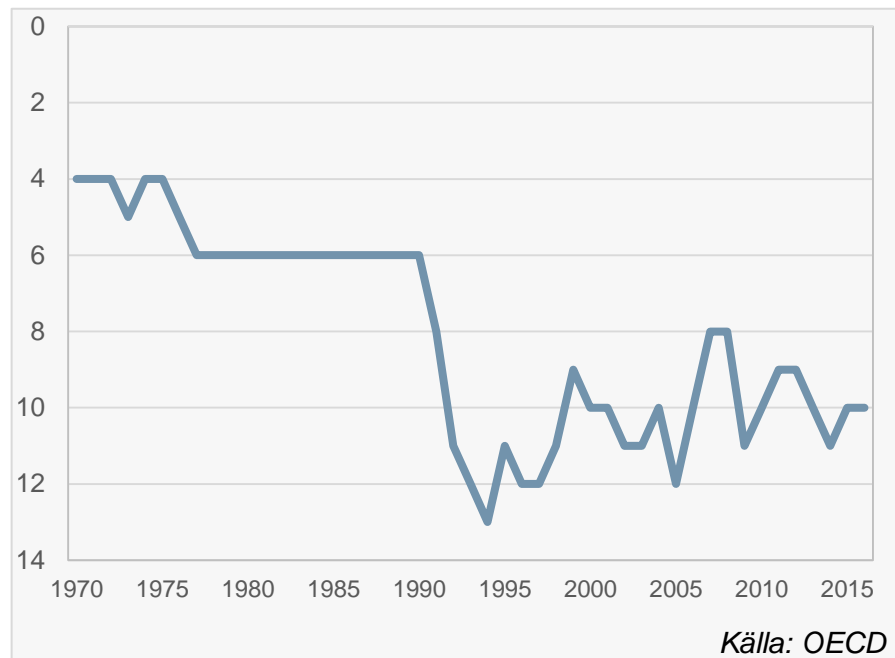
Bettina Kashefi
Augusti 2017

Går det bra för Sverige?

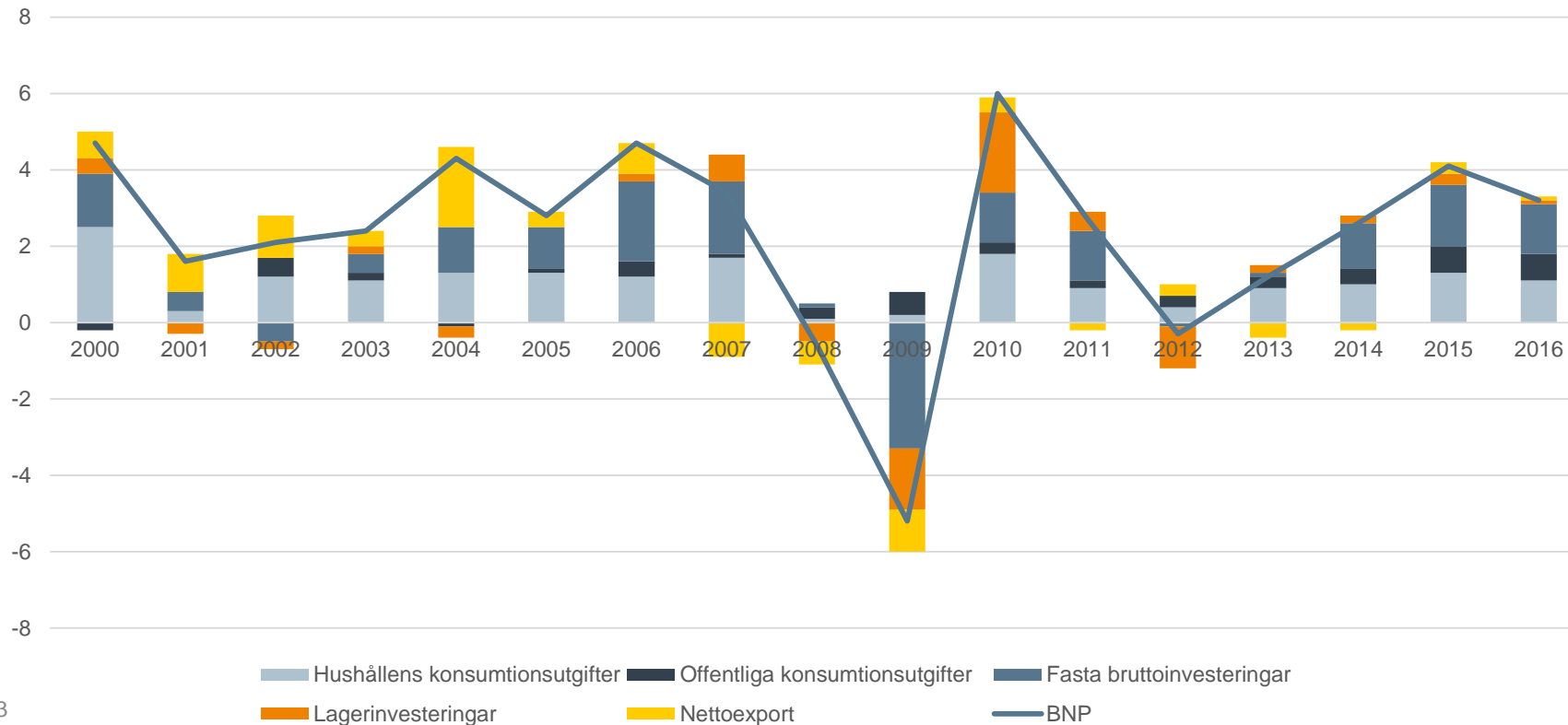
Starka makrosiffror

- Hög BNP-tillväxt
  - Starka statsfinanser (särskilt jämfört andra länder)
  - Hög sysselsättningsgrad och god sysselsättningstillväxt
  - Många företagare
  - 10:e plats i välståndsligan 2016
- Snabb befolkningsökning, expansiv både penning- och finanspolitik i ett starkt konjunkturläge, ökande bristtal
- Var är strukturreformerna?

Sveriges placering i välståndsligan

Tillväxtens delkomponenter

Vi kan inte blunda för riskbilden

- Utrikeshandeln som tillväxtmotor hotad
  - Protektionistiska strömningar hotar världshandeln och Sverige
  - Brexit och Trump - både politiska och ekonomiska risker
  - Geopolitisk oro och orolig omvärld påverkar företagen
- Varaktigt låg global produktivitetstillväxt
  - Demografiska utmaningar och lägre produktivitet hotar samhällskontraktet
- Nästa globala lågkonjunktur svårare att möta med politiken
  - Dagens expansiv penning- och finanspolitik kan göra att ammunition saknas vid nya kriser
  - Höga statsskulder leder till trångt handlingsutrymme
- Digitaliseringen ändrar förutsättningarna för tillväxt

Finansieringsgap underskattas av regeringen

	2016	2017	2018	2019	2020
Offentliga sektorns finansiella sparande, % av BNP	0,9	1,0	1,0	1,1	1,5
BNP-tillväxt (fasta priser)	3,2	3,1	2,5	2,0	2,3

Källa: Regeringens augustiprognos

- Regeringen gör en *för optimistisk bedömning* av den framtida utvecklingen för statens finanser.
- Bedömningarna grundar sig på oförändrad politik, dvs. de innehåller inte politikåtgärder från framtida budgetpropositioner.
- SKL m.fl. ser så pass *stora finansieringsgap* i kommunsektorn att regeringens prognos över de offentliga finanserna ter sig orealistisk.

Ett utmanat Sverige

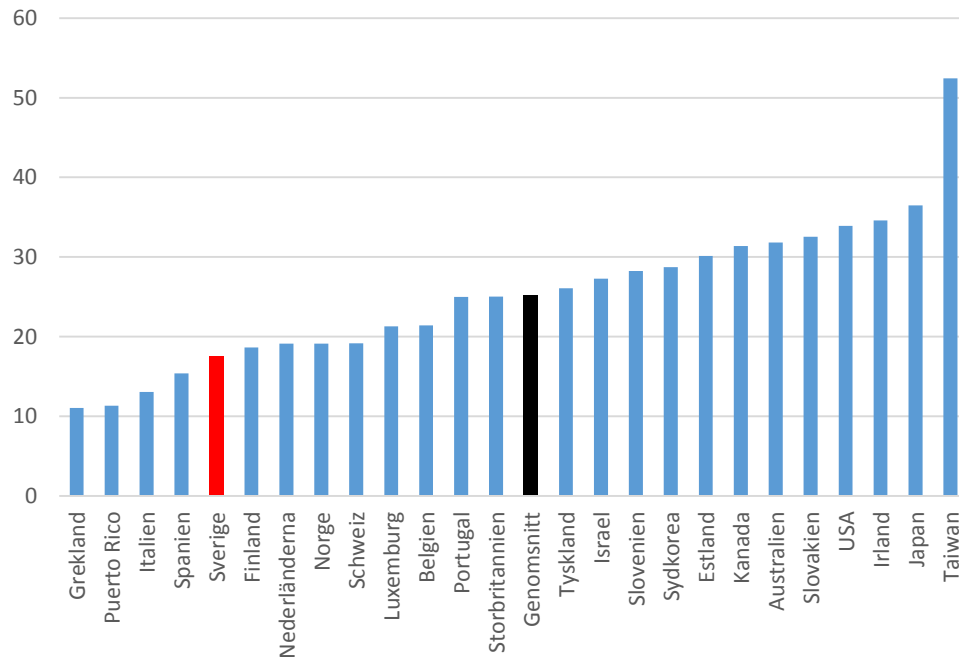
- vilka reformbehov ser vi?

- 1. Konkurrenskraft*
- 2. Entreprenörskap och jobbskapande*
- 3. Kunskap och kompetensförsörjning*
- 4. Bostäder och infrastruktur*
- 5. Välfärdens efterfrågan och utbud*
- 6. Arbetsmarknaden*

Entreprenörskap och jobbskapande

- Sverige har många företagare men alltför få vill växa och anställa enligt GEM.
  - Intresset för att starta företag har ökat (sedan 2004)
  - Men andelen som har tillväxtambitioner ligger väsentligt under genomsnittet

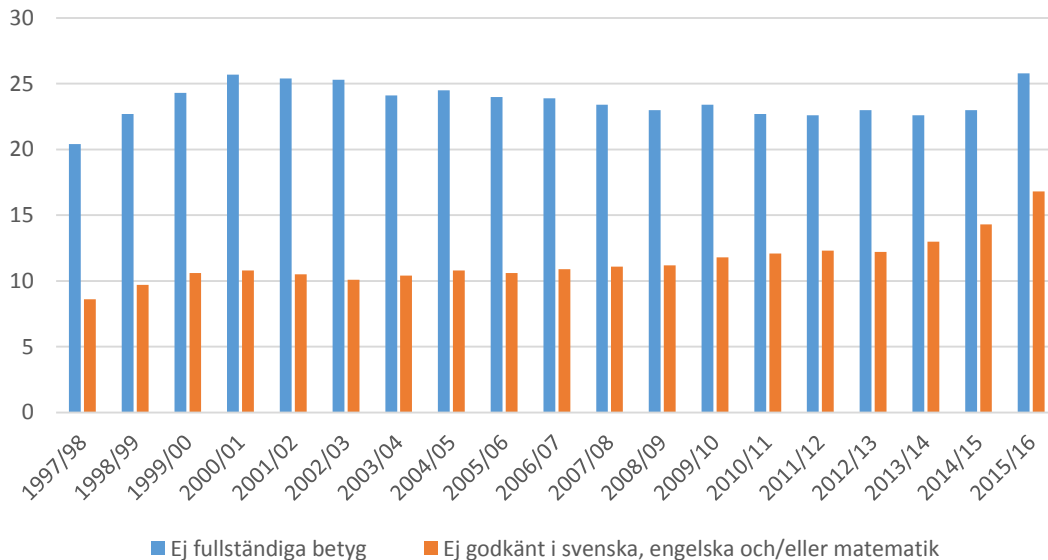
Andel med tillväxtambitioner

Skolresultaten faller

- Stora problem i den svenska skolan
  - Hög andel elever med ofullständiga betyg
  - Svaga PISA-resultat

Andel elever med ofullständiga betyg i grundskolan

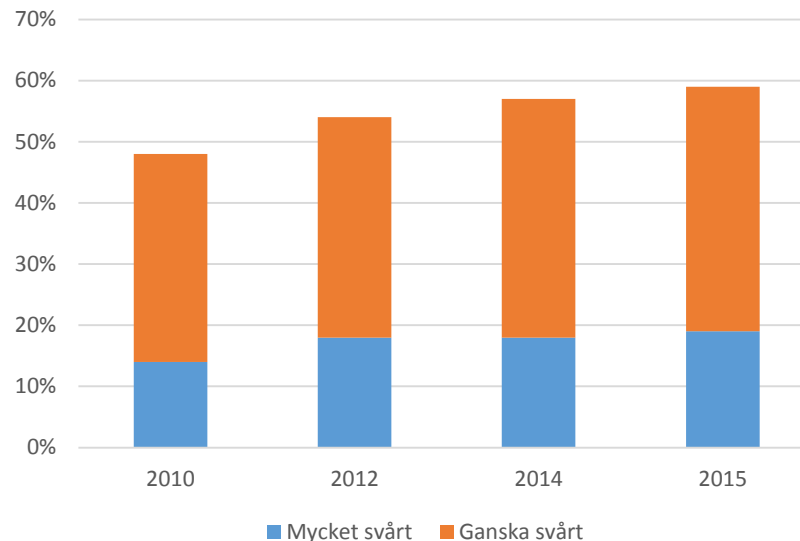

Svårigheter att hitta rätt kompetens

- Brist på specialistkompetenser
- Bostadsmarknaden försvårar företagens rekrytering.
  - 31% av rekryteringsproblemen kopplade till bostadsbrist bland våra medlemsföretag
- Håller tillbaka expansion och produktivitet

Andelen företag som upplever rekryteringsproblem

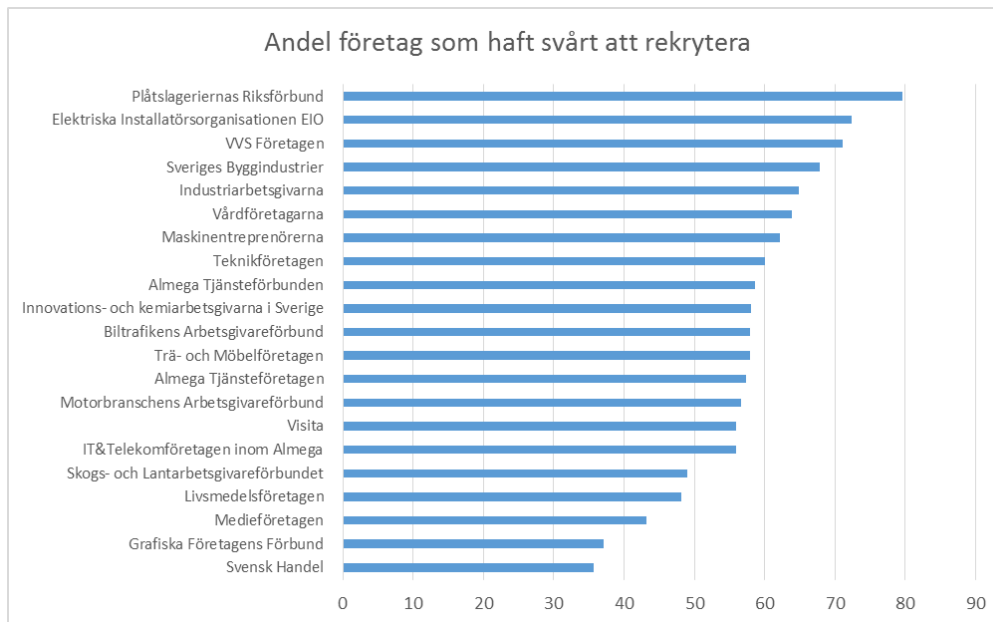

Rekryteringsproblemen stora i flertalet näringar

Siffror avser 2015

Brist på yrkesutbildad personal vanligast

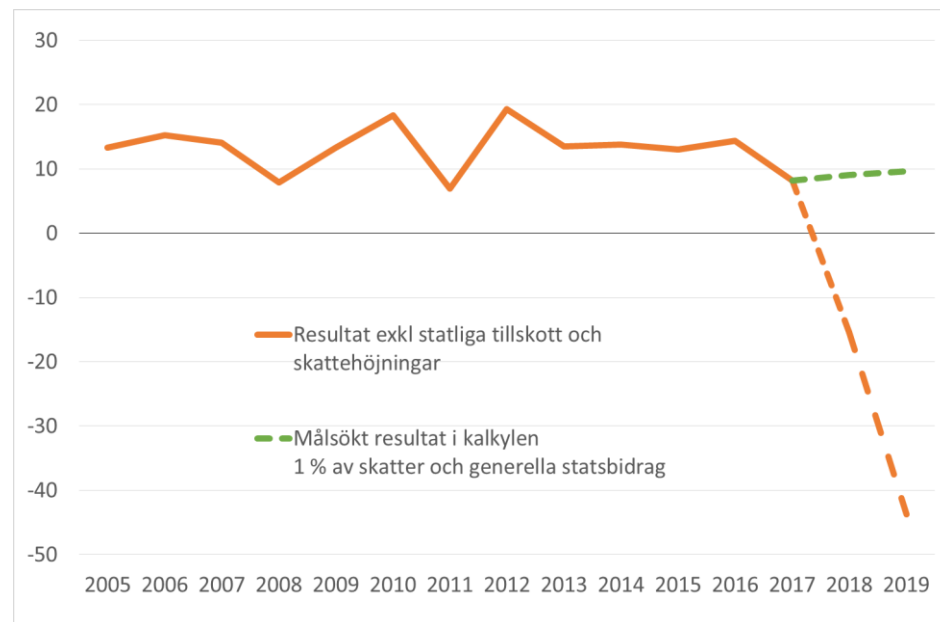
- Plåtslagerierna och elektriska installatörer har störst problem, handeln minst
- Brist på efterfrågad kompetens är ett stort problem för våra företag

Välfärdens finansierings- utmaning

- Efterfrågan ökar – demografin försvårar
- Prognoser tyder på finansieringsgap motsvarande 2 kr till 2020
- En vinstbegränsning skulle kraftigt försämra förutsättningarna

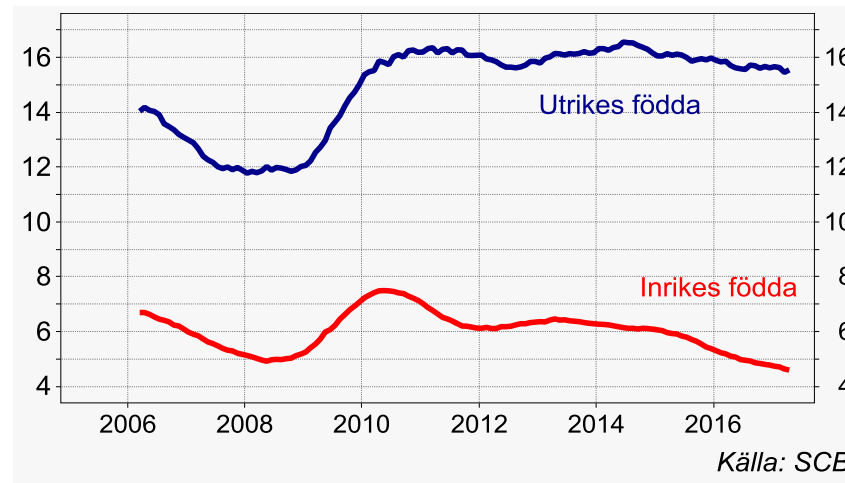
Kommunsektorns resultat

En tudelad arbetsmarknad

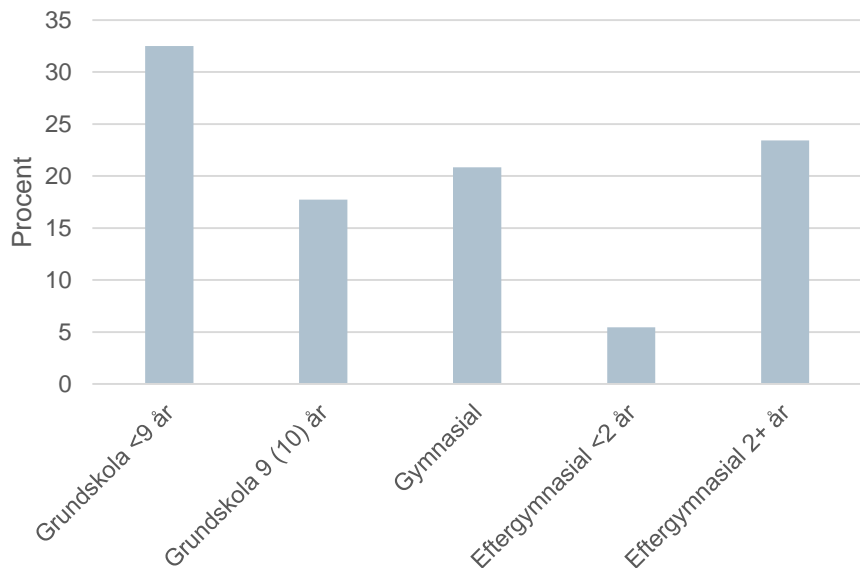
- Fler arbetade timmar behövs i ekonomin för att klara finansieringen av välfärden
- Sysselsättningen har ökat, men stort gap mellan utrikes och inrikes födda
- Gruppen med låga kvalifikationer beräknas öka samtidigt som kraven i arbetslivet också väntas öka
- Integrationsutmaning

Arbetslöshet för inrikes och utrikes födda

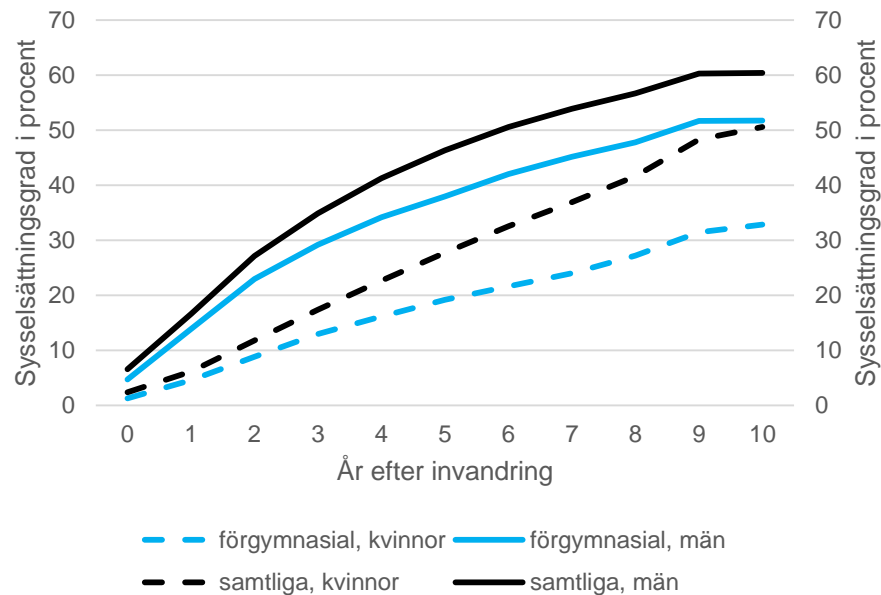

Låg utbildningsnivå hos de nyanlända - en utmaning för svensk arbetsmarknad

Utbildningsnivå av nyinskrivna i etableringsuppdraget, 2016

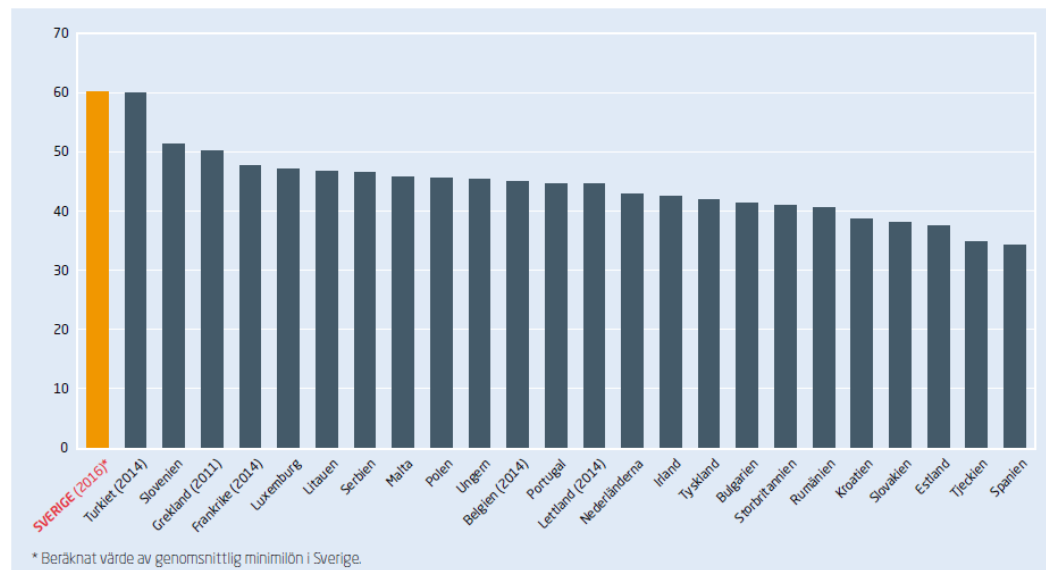

Andel förvärvsarbetande åren efter invandring, flykting- och anhöriginvandrade

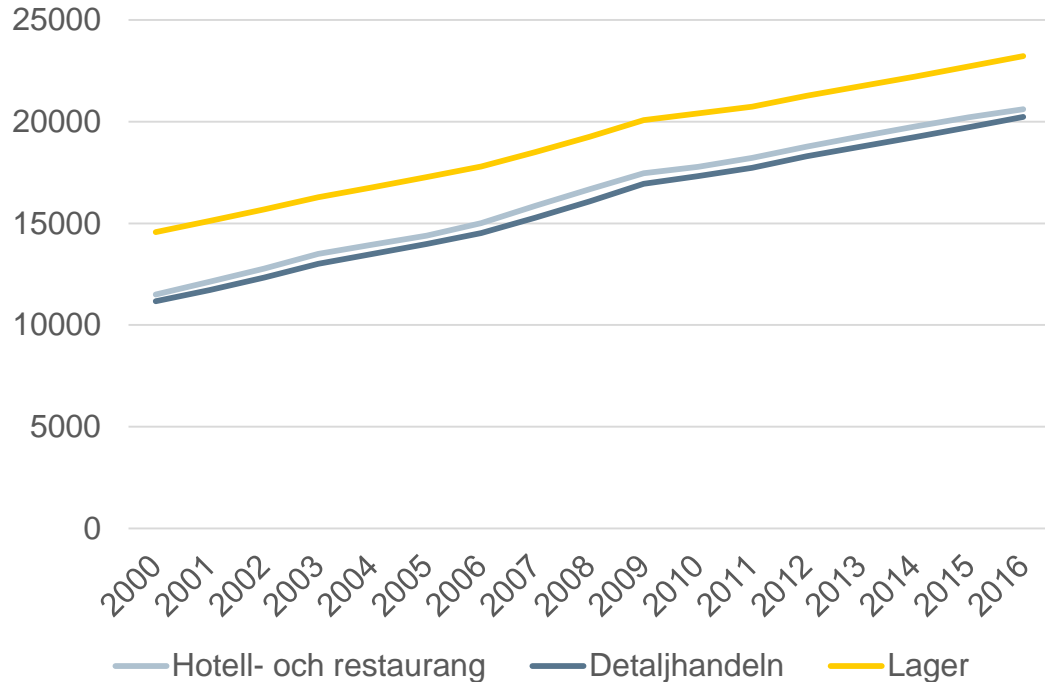
Sverige har höga ingångslöner

Diagram 9.6 **Minimilön i procent av medellön 2015**

Källa: Eurostat samt egna beräkningar

Ingångslönerna har ökat kraftigt (nominella löner)

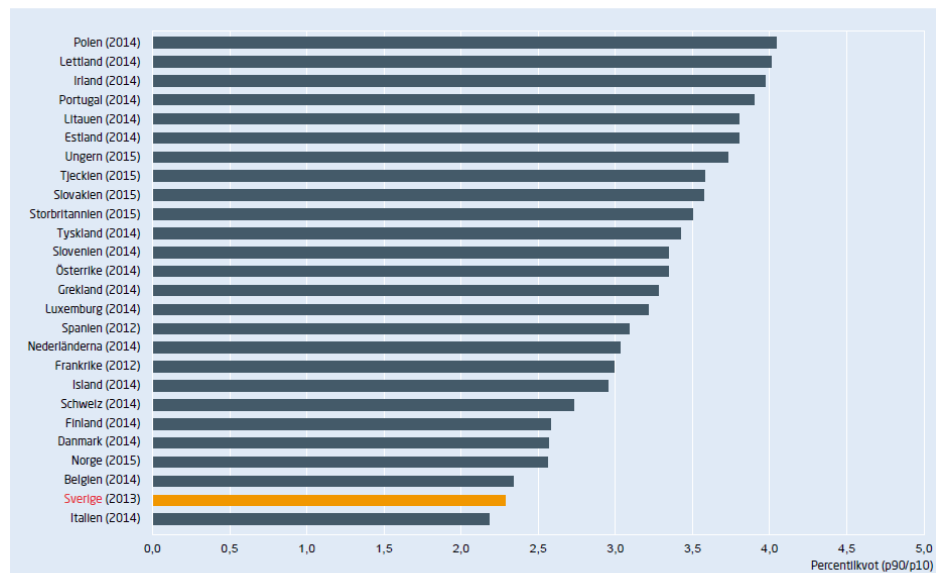
Ingångslönerna har ökat kraftigt i ingångsyрken

Samtidigt ökar andelen lågutbildade i befolkningen

➤ **Förvärrar tudelningen**

Lönespridningen är låg i Sverige

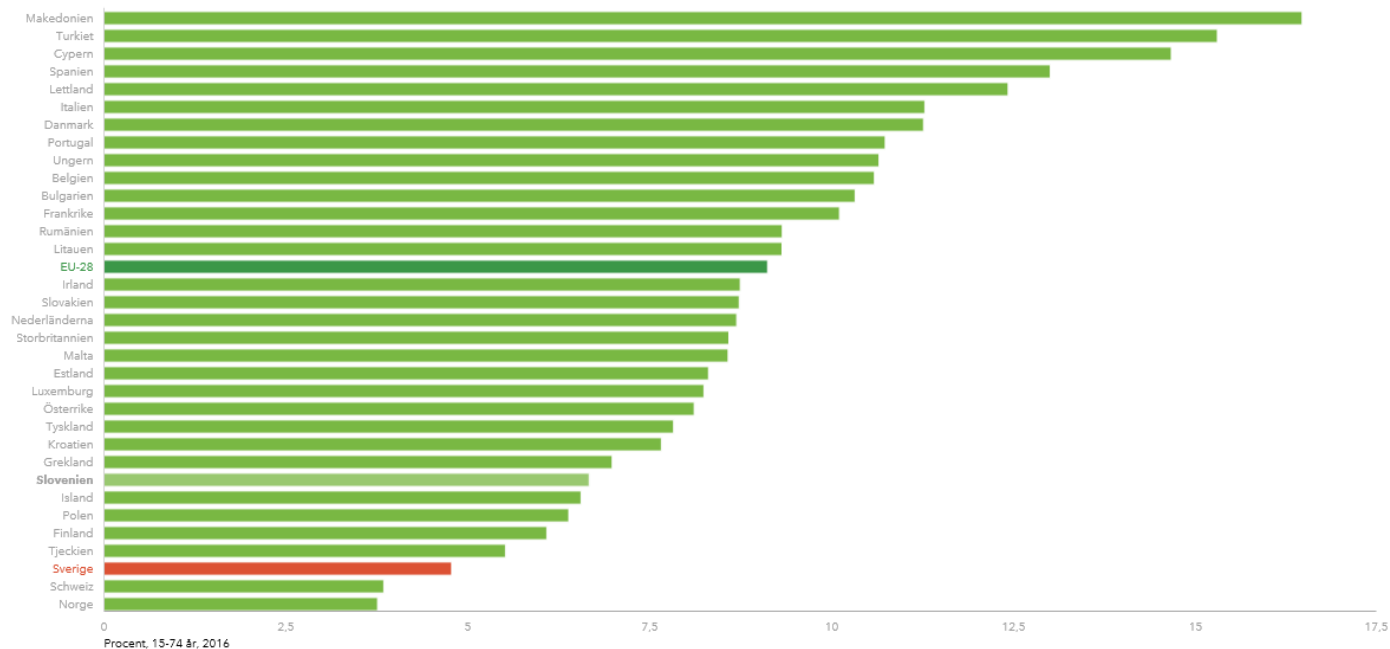
Diagram 9.7 Lönespridning i europeiska länder

Källa: OECD

Låg andel enkla jobb i Sverige

Hur bör Sverige utvecklas vidare?

- **Arbetsmarknaden**
  - Bygg ut yrkesutbildningarna
  - Tillvarata nyanländas kompetens - förenklat regelverk
  - Möjliggör fler enkla jobb, typ handräckning, för att avlasta kvalificerad personal
- **Entreprenörskap, innovation och utbildning**
  - Förbättrad entreprenörsbeskattning i stället för försämrad
  - Förbättra avkastningen på utbildning
- **Bostäder och infrastruktur**
  - Avreglera bostadsmarknaden och förenkla bygglovsprocessen
  - Infrastruktur och transporter – både traditionell och digital
- **Reepaluutredningen lägger våt filt över välfärdssektorn**
  - Diskussionen bör handla om kvalitet och valfrihet – win/win om olika aktörer lär av varandra

Genom att möta reformbehoven bygger vi ett konkurrenskraftigt Sverige inför framtiden!